

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

PL 189, 90101 Oulu

pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Viite

Elinvoimalautakunnan lupapäätökset 30.11.2022, 115 §, YL242/2022, Pello.

Asia

Valitus Elinvoimalautakunnan wpd Palovaaran Tuulipuisto Oy:tä koskeviin rakennuslupapäätöksiin 30.11.2022, 115 §, YL242/2022, Pello.

Valittaja

Ylitornion - Pellon Luonto ry

Raanujärventie 1851

95660 Kantomaanpää

+358 50 592 7769

ylitornio-pello@sll.fi

Miltä kohdin päätöksestä haetaan muutosta

1) Tiedotuksen virheet

Kuten liitteestä nro 1 ilmenee, Palovaaran tuulivoimapuiston tuulivoimaloiden rakennuslupien vireillepanon kuulutuksessa 19.5.2022 paikallislehdessä (liite nro 1) rakennuslupahakemuksista kuultiin vain rajanaapureita. Lisäksi - toisin kuin lehti-ilmoituksessa sanotaan - kuulutus ei ole ollut kunnan Viralliset kuulutukset -verkkosivulla (liite nro 2).

Toiseksi rakennuslupapäätökset 8.8.2022 (liite nro 3) on saatettu "asianosaisten tietoon" 12.8.2022. Ylitornion - Pellon Luonto ry:n (jäljempänä yhdistys) tiedossa ei ole, miten ja kenelle valitusajasta 12.8.2022 - 26.8.2022 on tiedotettu.

Vasta elinvoimalautakunnan lupapäätökset 30.11.2022 on laitettu esille Virallisissa kuulutuksissa ja kunnan ilmoitustaululla 8.12.2022 (liite nro 4).

2) Rakennusluvut ovat yleiskaavan vastaisia

Rakennusluvassa on poikettu tuulivoimayleiskaavan 2016 kaavaselostuksessa mainitusta tuulivoimalan maksimitehosta, joten se on yleiskaavan vastainen.

3) Tuulivoimaloita ei tule sallia yleiskaavan E-pohjavesialueille

Yleiskaavan perusteella E-luokan pohjavesialueelle on suunniteltu jopa 6 tuulivoimalaa eli voimalat nro 3, 4, 5, 7, 9 ja 10, kokonaan tai osittain. Näiden kohteiden rakennuslupia ei olisi pitänyt antaa tai niissä olisi pitänyt antaa määräyksiä E-pohjavesien suojeluun.

Mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi

Elinvoimalautakunnan 30.11.2022 päätös 115 § ja päätökseen sisältyvät kaikki rakennusluvut tulee kumota ja palauttaa uuteen valmisteluun. Selvyyden vuoksi todetaan, että tämä vaatimus koskee kaikkia rakennuslupapäätöksiä, jotka on tehty tuulivoimaloista nro 3-19.

Muutosvaatimuksen perusteet

1) Tiedotuksen virheet

Yhdistys ei ole voinut käyttää oikeuttaan tulla kuulluksi, lausua tai hakea muutosta rakennusluvista asian aiemmissa vaiheissa.

Tämä johtuu siitä, että kunta on tehnyt asiaan liittyvässä tiedotuksessa virheitä. Niiden takia yhdistys ei ole saanut tietoa maankäyttö- ja rakennuslain pykäliin 133 § ja 192 § joulukuussa 2021 voimaan tulleiden muutosten mukaisesti. Ne koskevat järjestöjen tiedoksisaanti-, osallistumis- ja muutoksenhakuoikeuksia ympäristövaikutusten arviointia edellyttävissä rakennusluvista. Tällaisia ovat nyt kyseessä olevat tuulivoimaloiden rakennusluvut.

Kuntalaki 108 § velvoittaa julkaisemaan ilmoitukset yleisessä tietoverkossa. Myös MRL:n 132 § velvoittaa tiedottamiseen internetissä: "Jos rakentamisesta taikka muusta tämän lain mukaan luvanvaraisesta tai viranomaishyväksyntää vaativasta toimenpiteestä on tehtävä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi, on hakemuksen vireille tulosta sen lisäksi mitä 133 §:ssä säädetään, tiedotettava internetissä."

Laajennettua kuulemis-, lausunto- ja muutoksenhakumenettelyä on avattu lisää ympäristövaliokunnan mietinnössä YmVM 7/2021 vp:

"Valiokunta toteaa, että muutos tulee käytännössä koskemaan erityisesti tuulivoimarakentamista. Suomen tuulivoimayhdistyksen tietojen mukaan keväällä 2021 oli suunnitteilla 249 tuulivoimahanketta. Periaatteessa säännös voi koskea myös muita teollisuuden rakennushankkeita, joiden YVA-menettely toteutetaan kaavan yhteydessä. Tuulivoimarakentamista suoraan ohjaavassa kaavassa osoitetulle tuulivoimaloiden alueelle rakennettavaan tuulivoimarakennukseen sovelletaan siten aina laajennettua kuulemis-, lausunto- ja valitusmenettelyä, jos tuulivoimahankkeeseen on sovellettu YVA-menettelyä.

Rakennuslupahakemuksen vireilletulosta on ilmoitettava internetissä ja ELY-keskukselta on pyydettävä lausunto. Määritelmän täyttävillä rekisteröidyillä yhteisöillä on valitusoikeus, ja päätökseen liitetään rekisteröityjen yhteisöjen valitusosoitus."

Vastaavasti MRL 133§:n mukaan oikeus mielipiteeseen ei ole tässä asiassa vain rajanaapureilla vaan kaikilla osallisilla:

Kunnan on varattava kunnan jäsenille ja osallisille tilaisuus esittää mielipiteensä lupahakemuksesta, jos hakemus koskee rakennusta hankkeessa, johon sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia.

Kuitenkin 19.5.2022 kuulutetussa rakennuslupien vireillepanossa mainitaan vain rajanaapurit eikä kuulutus ole nähtävillä kunnan virallisella kuulutussivulla (liite nro 2) toisin kuin lehti-ilmoituksessa (liite nro 1) sanotaan.

Rakennuslupapäätöksessä 8.8.2022 (liite nro 3) sanotaan:

"Hankkeesta on kuultu naapureita lehti-ilmoituksella 19.5.2022 - 3.6.2022 sekä lähettämällä naapurin kuulemislomakkeet rajanaapureille. Kuulemislomakkeet on lähetetty 35 rajanaapurille. Kuulemisaika 19.5.2022 - 2.6.2022. Vastineita kuulemiseen on saatu siten että huomautuksia on tullut kahdeksan kappaletta ja lausuntoja yksi kappaletta."

Pellon kunnalla on ilmeisesti ollut se käsitys, että Palovaaran tuulivoimapuiston tuulivoimaloiden rakennusluvista muutoksenhakuoikeuskin koskisi vain rajanaapureita. Kuitenkin 1. joulukuuta 2021 maankäyttö- ja rakennuslakiin on tullut voimaan muutos (MRL 192 §), jonka mukaan myös paikallisella ympäristöjärjestöllä on valitusoikeus:

Valitusoikeus rakennus- ja toimenpidelupapäätöksestä sekä maisematyölupa- ja purkamislupapäätöksestä:

5) toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhteisöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun edistäminen, jos rakennuslupa koskee rakennusta hankkeessa, johon sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia.

Täten yhdistyksellä ei ole ollut mahdollista lausua asiassa eikä se myöskään ole voinut saada tietoa myöskään elokuisesta muutoksenhakuajasta.

Rakennuslupapäätöksessä sanotaan:

”Päätös annetaan julkipanon jälkeen 12.08.2022, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon.

Lupapäätöksen viimeinen valituspäivä on 26.08.2022.”

Huomattakoon, että tämän jälkeen rakennuslupia on kuitenkin muutettu poistamalla niistä seuraava yleiskaavassa (liite nro 5) ollut KOKO YLEISKAAVA-ALUETTA KOSKEVA MÄÄRÄYS:

Alueen toteutuksessa on turvattava poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytykset.

Tämä muutos käsiteltiin lautakunnan kokouksessa 30.11.2022 (liite nro 6). Rakennuslupa-asiasta ja rakennusluvista tehtiin näin lautakunnan uusi päätös. Lautakunnan päätös ja sen sisältämät rakennusluvut kuulutettiin tällä kertaa niin, että saimme sen tietoomme ja teimme tämän muutoksenhaun sen perusteella.

Tiedotusvirheiden takia emme kuitenkaan voineet osallistua asian aiempien vaiheiden käsittelyyn ja tuoda jo silloin esiin lupien ongelmia yleiskaavan ja E-pohjavesien kannalta.

2) Rakennusluvut ovat yleiskaavan vastaisia

ELYn vastauksessa (liite nro 7) kunnan 28.2.2022 jättämään rakennuslupia koskevaan lausuntopyyntöön on käyty läpi asian eteneminen YVA-menettelystä yleiskaavoitukseen ja edelleen jatkosuunnittelussa huomioitavaksi (yleiskaavasta poikkeaminen ja sähkönsiirtoreitti). ELYn YVA-lausunnossa 11.4.2022 sanotaan mm.

”Pyynnön mukaan wpd Finland Oy on päivittänyt hankesuunnitelmaansa siten, että toteutettava voimalamäärä on tuulivoimayleiskaavan mukaisesti 17 voimalaa ja voimalat sijoittuvat yleiskaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille (tv-1), mutta voimaloiden kokonaiskorkeus kasvaisi 230 metristä 250 metriin. Myös voimaloiden yksikköteho kasvaisi viidestä (5) megawatista kahdeksaan (8) megawattiin. Yleiskaavassa määrätyn mukaisesti ”Yksittäisen tuulivoimalan korkeus saa olla enintään 230 metriä.”, joten esitetty hanke poikkeaa kaavamääräyksistä voimalan kokonaiskorkeuden osalta ja siten hankkeen muutos vaatii ELY-keskuksen näkemyksen mukaan yleiskaavasta poikkeamista.”

Rakennuslupapäätöksessä 8.8.2022 sanotaankin, että

”Rakentamisen tulee noudattaa Pellon kunnavaiktuuston 3.10.2016 hyväksymän Palovaaran tuulipuiston yleiskaavan määräyksiä.”

Samassa päätöksessä kaavaselostuksesta annetaan kuitenkin mahdollisuus poiketa:

”Tuulivoimalan teho voi kaavaselostuksesta poiketen olla 5-7,2 MW.”

Missään ei ole kuitenkaan tehty varsinaista MRL:n 23. luvun mukaista poikkeamispäätöstä voimaloiden tehon muutoksen suhteen, vaikka ELY-keskus huomautti siitä jo edellä lainatussa huhtikuuisessa lausunnossaan. Tämä virhe on ilmeisesti huomattu kunnassakin jälkikäteen, koska kaikkia voimaloita koskeva poikkeamispäätös on ollut kuultavana joulukuussa 2022. (Poikkeamisesta yhdistyksellämme olisi valitusoikeus myös MRL:n 193 §:n mukaan.)

Huomattakoon, että muutettu hanke johtaa myös puutteisiin yleiskaavan selvitysten (MRL 9 §, MRA 1 §) kanssa.

3) E-pohjavesialueet

Yleiskaavan perusteella E-luokan pohjavesialueelle on suunniteltu jopa 6 tuulivoimalaa eli voimalat nro 3, 4, 5, 7, 9 ja 10, kokonaan tai osittain. Näiden kohteiden rakennuslupia ei olisi pitänyt antaa tai niissä olisi pitänyt antaa määräyksiä E-pohjavesien suojeluun.

Valitusaika

Tiedote kunnan ilmoitustaululle aikavälillä 8.12.2022 ja 7.1.2023 julkipannuista **Elinvoimalautakunnan lupapäätöksistä 30.11.2022** on julkaistu kunnan virallisissa kuulutuksissa 8.12.2022

(<https://www.pello.fi/ajankohtaista/viralliset-kuulutukset/kuulutus-wpd-palovaaran-tuulivoimapuisto-oyn-poikkeamislupahakemus.html>).

Elinvoimalautakunnan päätös on tehty 30.11.2022 ja päätös on annettu 8.12.2022.

Valitusohjeen mukaan valitusaika lasketaan päätöksen antopäivästä tätä päivää lukuunottamatta. Valitusaika on kolmekymmentä (30) päivää, joten määräpäivä on 7.1.2023, joka on lauantai. Ns. määräaikain (150/1930) 5.1 §:n mukaan määräpäivä on maanantai 9.1.2023.

Asianosaisuus

Ylitornion-Pellon Luonto ry on maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 192 §) tarkoittama paikallinen ympäristöjärjestö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun edistäminen. Liitteenä

Ylitornion - Pellon Luonto ry:n säännöt (liite nro 8), joihin on kirjattu yhdistyksen tarkoitus ja jotka PRH on hyväksynyt, sekä yhdistysrekisteriote (liite nro 9).

Tietopyynnöt

Pyydämme lähettämään asian käsittelyyn liittyvät asiakirjat sähköpostitse yhdistyksen sähköpostiin.

Pyydämme mahdollisuutta tarvittaessa täydentää valitusta.

Kunnioittaen

Ylitorniolla ja Pellossa 9.1.2023

Seija Piippola
puheenjohtaja

Saara Laivamaa
varapuheenjohtaja

Yhteyshenkilö asiassa on:
Seija Piippola, yhdistyksen yhteystiedot

Liitteet

1. Kuulutus Palovaaran tuulivoimapuiston tuulivoimaloiden rakennuslupien vireillepanosta 19.5.2022.
2. Pello kuulutukset 170322-12092022.
3. Rakennuslupapäätös 8.8.2022, lupatunnus 22-0091-R, tuulivoimalan nro 3 rakentaminen.
4. Elinvoimalautakunnan lupapäätökset 30.11.2022, kuulutus.
5. Tuulivoimapuiston yleiskaava 2016.
6. Sähköpostiviesti: Yleiskaavan muutos 30.11.2022.
7. YVA-menettelyn soveltamistarve koskien Pellon Palovaaraan suunniteltua tuulivoimahanketta ja sen sähkönsiirtoa, ELY:n lausunto 11.4.2022.
8. Ylitornion - Pellon Luonto ry:n säännöt.
9. Ylitornion - Pellon Luonto ry:n yhdistysrekisteriote.